

Indførelse af pårørendedage

Problemstilling

Sundhedsvæsnet opfordrer til, at patienterne involverer deres pårørende i konsultationer og ved behandlinger, da pårørendeinddragelse understøtter patientens tryghed, behandling og compliance. Samtidig pålægges pårørende et stigende ansvar for koordination, bl.a. i forbindelse med udskrivninger, flytning til døgntilbud og behandling af multisyge patienter. Løsningen af disse opgaver kræver tid, som det kan være meget vanskeligt at finde for pårørende i fuldtidsarbejde.

Baggrund

Erhvervsaktive pårørende til langvarigt eller kronisk syge, til handicappede og til generelt svækkede oplever, at de har svært ved at tage fri til at deltage i vigtige konsultationer og møder, som myndighederne opfordrer dem til at prioritere, ligesom de har svært ved at være tilstrækkeligt tilstede, når der sker væsentlige ændringer i tilstanden eller behandlingen af deres nærmeste.

I en ny undersøgelse blandt pårørende angiver 35 %, at de har været nødt til at bruge ferie- og fridage på pårørendeopgaver: Når disse muligheder er brugt op, føler nogle sig nødsaget til selv at sygemelde sig for at kunne deltage omkring deres nærmeste. Det stresser naturligvis, og det betyder, at de mest belastede pårørende sjældent har mulighed for at tage den pause fra en travl hverdag, som de så voldsomt trænger til. Den manglende ferie går også ud over trivslen hos den pårørendes eventuelle børn.

Løsning

Vi ønsker retten til pårørendedage, indskrevet i lovgivningen og/eller i overenskomsterne, da denne ret ikke kun skal gælde medarbejdere, der er omfattet af særlige overenskomster, men også pårørende, der er selvstændige, studerende, arbejdssøgende, langtidssygemeldte mv.

Retten til pårørendedage bør gælde uden et øvre loft for pårørende under pensionsalderen til nærtstående over 18 år med alvorlig kronisk eller længerevarende fysisk eller psykisk sygdom eller funktionsnedsættelse.

Vi ønsker, at pårørendedage kompenseres som tabt arbejdsfortjeneste for alle pårørende i lighed med reglerne på børneområdet (jf. servicelovens § 42)

Kompensationen bør gælde i situationer, hvor den pårørende er fraværende fra sit arbejde pga.:

- Deltagelse i konsultationer
- Den syge/handicappedes behov for ledsagelse til undersøgelser eller behandlinger
- Akutte forværringer eller nye, akut opståede lidelser
- Møder med myndigheder, hvor beslutninger skal tages
- Ændringer i behandlinger, terapiformer eller tildeling af hjælp, herunder introduktion af nye hjælpemidler

Eksempel

En ægtefælle, som er arbejdssøgende, forventes af sin demensramte mands plejecenter at kunne tage sig af transport og ledsagelse i forbindelse med jævnlige besøg på skadestuen efter fald. Da behovet er uforudsigeligt, kan det komme i vejen for planlagte aktiveringstiltag, møder på jobcenteret eller i værste fald afbryde konkrete jobsøgningsaktiviteter.

En voksen datter, som er selvstændig forretningsdrivende, opfordres af sundhedsvæsnet til at deltage i konsultationer og ved hospitalsundersøgelser af hendes enlige mor, som er i udredning for ALS. Dette kræver, at den pårørende lukker sin forretning og dermed mister omsætning de pågældende dage, eller alternativt at hun øger sine udgifter ved at betale løn til en afløser.

Økonomi

Det er ikke gratis at indføre en ret til pårørendedage, men det er heller ikke gratis at pårørende sygemelder sig, er uopmærksomme på deres arbejde eller udvikler behandlingskrævende stress. Retten bør forstås som dels en forebyggende indsats mod stress og dels en fastholdelsesindsats med en produktivitetstevinst.

Der er udfordringer med kassetænkning i forbindelse med at indføre forslaget om pårørendedage, og det er svært at estimere udgifter og potentielle besparelser, før personkredsen og de udløsende situationer er klart defineret.

Kilde: KMD undersøgelse blandt erhvervsaktive pårørende 2018.

ARRANGØRER:

Danske
Handicaporganisationer,
Hjernesagen,
Hjerneskadeforeningen,
Kræftens Bekæmpelse,
Landsforeningen LEV, Par-
kinsonforeningen,
Scleroseforeningen,
Landsforeningen SIND,
Pårørende i Danmark,
Ulykkepatientforeningen
og Ældre Sagen

STØTTEORGANISATIONER TIL FORSLAGENE:

Landsforeningen Autisme,
Høreforeningen,
Epilepsiforeningen,
Danmarks Bløderforening,
Alzheimerforeningen,
Hjerteforeningen,
Lungeforeningen,
Psoriasisforeningen,
Epilepsiforeningen,
og Danske Patienter